

Warszawa, dnia 2 czerwca 2022 r.

**Stanowisko Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców
Prawnych, dotyczące zgodności z prawem i zasadami etyki zawodowej
świadczenia pomocy prawnej na rzecz osób będących obywatelami Federacji
Rosyjskiej i osób prawnych kontrolowanych przez takie osoby**

1. Przedmiot sprawy

Do Dziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. wpłynęło pismo, w którym radca prawny D. R. (dalej: „Wnioskodawca”) zwraca się z prośbą o odpowiedź na następujące pytania:

- 1) *Czy w ocenie władz samorządu radcowskiego działalność na rzecz obywateli Federacji Rosyjskiej oraz osób prawnych kontrolowanych przez te osoby, które są objęte sankcjami polskimi i europejskimi jest zgodne z prawem oraz zasadami etyki zawodowej?*
- 2) *Czy w ocenie władz samorządu radcowskiego działalność na rzecz obywateli Federacji Rosyjskiej oraz osób prawnych kontrolowanych przez te osoby, które nie są objęte sankcjami polskimi i europejskimi jest zgodne z prawem oraz zasadami etyki zawodowej?*
- 3) *Czy w ocenie władz samorządu radcowskiego działalność na rzecz obywateli Federacji Rosyjskiej oraz osób prawnych kontrolowanych przez te osoby, które nie są objęte sankcjami polskimi i europejskimi, a które działają w sektorach wrażliwych, jak handel surowcami energetycznymi (ropa, gaz, węgiel) jest zgodne z prawem oraz zasadami etyki zawodowej?*

2. Źródła prawa i materiały wykorzystane do zajęcia stanowiska

Dla przedstawienia stanowiska w sprawie, oparto się na następujących przepisach prawa:

- 1) Ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 75 z późn. zm.),
- 2) Kodeks Etyki Radcy Prawnego – Załącznik do Uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. (dalej: KERP).

Dla ustalenia stanu faktycznego wykorzystano zapytanie Wnioskodawcy datowane na dzień 29.03.2022 r., powołane na wstępie niniejszego stanowiska.

3. Analiza zagadnienia

Oceny zgodności z prawem i zasadami etyki zawodowej świadczenia pomocy prawnej na rzecz osób będących obywatelami Federacji Rosyjskiej i osób prawnych kontrolowanych przez takie osoby należy dokonywać przez pryzmat obowiązującego w Polsce porządku prawnego, w skład którego wchodzi w szczególności europejskie i polskie sankcje nałożone na Federację Rosyjską w związku z inwazją na Ukrainę. W aktualnym stanie prawnym sankcje te nie zakazują wszelkich stosunków z Federacją Rosyjską i osobami do niej przynależnymi (osobami fizycznymi będącymi obywatelami Federacji Rosyjskiej i osobami prawnymi mającymi siedzibę w Federacji Rosyjskiej), lecz wyszczególniają osoby i rodzaje działalności objęte embargiem. Jeśli zatem świadczenie pomocy prawnej przez radcę prawnego dotyczy tych wyszczególnionych osób lub działalności, a więc jest objęte przedmiotowymi sankcjami, tym samym jest niezgodne z obowiązującym w Polsce prawem, a więc także sprzeczne z zasadami etyki zawodowej (art.6 KERP). Jeśli zaś świadczenie pomocy prawnej przez radcę prawnego nie dotyczy tych wyszczególnionych osób lub działalności, to nie jest objęte przedmiotowymi sankcjami, a tym samym nie jest niezgodne z obowiązującym w Polsce prawem. Tym samym więc nie można przyjąć, iż co do zasady jest sprzeczne z zasadami etyki zawodowej. Nie można natomiast wykluczyć, że konkretna pomoc prawna niedotycząca osób lub działalności objętych sankcjami, będzie mimo to naruszała zasady etyki zawodowej. Z uwagi na bogactwo mogących tu wystąpić stanów faktycznych nie da się w tej mierze podać generalnych rekomendacji czy wytycznych, pozostaje jedynie ocena a casu ad casum. Dotyczy to również sektora „wrażliwego”, jak handel surowcami energetycznymi (ropa, gaz, węgiel), przy czym w tym

ostatnim przypadku prawdopodobieństwo tego, że świadczenie pomocy prawnej w tym zakresie naruszać będzie zasad etyki zawodowej (choćby dobre obyczaje – por. powołany już art. 6 KERP) wydaje się być większe.

4. Podsumowanie

Wobec powyższego zdaniem Komisji:

1. działalność na rzecz obywateli Federacji Rosyjskiej oraz osób prawnych kontrolowanych przez te osoby, które są objęte sankcjami polskimi i europejskimi **jest niezgodna** z prawem oraz zasadami etyki zawodowej;
2. działalność na rzecz obywateli Federacji Rosyjskiej oraz osób prawnych kontrolowanych przez te osoby, które nie są objęte sankcjami polskimi i europejskimi **jest zgodne z prawem**, ale w konkretnym przypadku z uwagi na szczególne okoliczności **może być niezgodna z zasadami etyki zawodowej**;
3. działalność na rzecz obywateli Federacji Rosyjskiej oraz osób prawnych kontrolowanych przez te osoby, które nie są objęte sankcjami polskimi i europejskimi, a które działają w sektorach wrażliwych, jak handel surowcami energetycznymi (ropa, gaz, węgiel) **jest zgodne z prawem**, ale w konkretnym przypadku z uwagi na szczególne okoliczności **może być niezgodna z zasadami etyki zawodowej**.

Komisja chce również podkreślić rangę bardzo ważnej oceny przez radcę prawnego okoliczności konkretnego przypadku, dla którego rozważa on podjęcie się świadczenia pomocy prawnej. Nie mogąc sformułować generalnych rekomendacji czy zaleceń w zakresie zgodności przedmiotowej działalności z zasadami etyki zawodowej, Komisja nie jest w stanie zwolnić radcy prawnego z obowiązku samodzielnego dokonywania takiej oceny.

Przygotował:

r. pr. Tomasz Korpusiński

Przewodniczący Komisji

Etyki i Wykonywania Zawodu KRRP

r. pr. Ryszard Wilmanowicz